

P R A V I L N I K
**o organizaciji Glavnog centra za brojanje, načinu verifikacije i brojanja
glasačkih listića na Lokalnim izborima 2008. godine**

Sarajevo, septembar 2008. godine

Na osnovu člana 2.9. stav (1) tačka 2, a u vezi člana 5.22 stav (1) i člana 5.29 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 55 sjednici održanoj 26.09. 2008. godine, donijela

P R A V I L N I K
o organizaciji Glavnog centra za brojanje, načinu verifikacije i brojanja glasačkih listića
na Lokalnim izborima 2008. godine

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1.
(Primjena)

Ovim Pravilnikom se utvrđuje nadležnost i organizacija Glavnog centra za brojanje u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Centar za brojanje) sa aktivnostima koje se provode u Centru za brojanje i osobljem angažovanim za rad u Centru za brojanje, uloga i prisustvo posmatrača; mjere sigurnosti; vrste glasačkih listića koji se broje u Centru za brojanje; način verifikacije glasačkih listića za glasanje izvan Bosne i Hercegovine; način verifikacije nepotvrđenih glasačkih listića i proces i način brojanja glasova u Centru za brojanje.

POGLAVLJE II. NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA CENTRA ZA BROJANJE

Odjeljak A. Nadležnost Centra za brojanje

Član 2.
(Poslovi i aktivnosti)

(1) Osnovni poslovi i aktivnosti koje se provode u Centru za brojanje odnose se na:

a) brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja birača koji su glasali:

- 1) izvan Bosne i Hercegovine,
- 2) glasačkim listićima za glasanje u odsustvu, što uključuje i glasove birača koji su vezani za ustanove i domove i
- 3) nepotvrđenim glasačkim listićima i

b) kontrola, unos i potvrda rezultata glasanja sa redovnih biračkih mjesta.

(2) Brojanje glasačkih listića, unos i obrada izbornih rezultata u Centru za brojanje obavlja se na način kojim neće biti narušena tajnost glasanja.

(3) Rezultati brojanja glasova u Centru za brojanje se izlažu u prostorijama Centra za brojanje po okončanju procesa brojanja svih glasačkih listića za određeni izborni nivo, kako bi javnost mogla imati uvida u njih.

Član 3. (Verifikacija glasova)

(1) Prve aktivnosti koje se provode u Centru za brojanje su aktivnosti verifikacije kompleta sa glasačkim materijalom birača koji su glasali izvan Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: izvan BiH). Ovi kompleti sa glasačkim materijalom pristižu u poštanski pretinac Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) najranije jedan mjesec prije dana izbora, a proces brojanja počinje na dan izbora, odmah po zatvaranju biračkih mjesta.

(2) U Centru za brojanje počinje verifikacija nepotvrđenih glasačkih listića i brojanje svih kategorija glasačkih listića dan nakon održavanja izbora.

Član 4. (Kategorije glasačkih listića)

(1) Postoje tri kategorije glasačkih listića koji se broje u Centru za brojanje, a broje se kako slijedi:

- a) glasački listići za glasanje izvan BiH,
- b) glasački listići za glasanje u odsustvu i
- c) nepotvrđeni glasački listići.

(2) Nakon verifikacije i provjere u bazi podataka birača upisanih u Centralni birački spisak, koja se radi za nepotvrđene glasove i glasove izvan BiH, brojanje svih glasova vrši se ručno, uz primjenu procedura koje su standardizirane sa procedurama brojanja na redovnim biračkim mjestima.

Odjeljak B. Organizacija Centra za brojanje

Član 5. (Rukovodeće i drugo osoblje)

(1) Centralna izborna komisija BiH za svake izbore posebnom odlukom imenuje direktora i tri zamjenika direktora Centra za brojanje (u daljnjem tekstu: rukovodeće osoblje Centra), u skladu sa članom 5.22 stav (2) Izbornog zakona BiH. Rukovodeće osoblje Centra za brojanje za svoj rad odgovorno je Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

(2) Rukovodeće osoblje Centra za brojanje prema Centralnoj izbornoj komisiji BiH ima zajedničku i pojedinačnu odgovornost, koja se ogleda u pogledu funkciniranja i poslova koji se u Centru za brojanje obavljaju kao i ukupnog integriteta i zakonitosti rada Centra za brojanje.

(3) Direktor Centra za brojanje odgovoran je za svakodnevno i blagovremeno izvještavanje Centralne izborne komisije BiH o radu Centra za brojanje.

(4) U izuzetnim, odnosno opravdanim okolnostima, rukovodeće osoblje Centra za brojanje može odlučiti da Centralnu izbornu komisiju BiH, određenog dana ili u određene dane, o radu Centra za brojanje izvještava jedan od zamjenika direktora Centra za brojanje.

(5) Pored rukovodećeg osoblja Centra za brojanje, u Centru za brojanje se za svake izbore angažuje odgovarajući broj lica koja rade na određeno vrijeme u različitim organizacionim jedinicama Centra za brojanje, prema potrebama samog procesa. Odluku o angažovanju potrebnog broja osoblja za rad u Centru za brojanje donosi rukovodeće osoblje Centra uz saglasnost Centralne izborne komisije BiH. Generalni sekretar Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, uz saglasnost Centralne izborne komisije BiH donosi odluku o angažovanju osoblja iz Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH (u daljnjem tekstu: Sekretarijat) u Centar za brojanje.

(6) Sa osobljem koje bude angažovano na poslovima u Centru za brojanje, osim angažovanog osoblja iz Sekretarijata, zaključuju se pojedinačni ugovori o djelu. Angažovani u Centru za brojanje ne smiju biti kandidati političkih subjekata na kandidatskim listama za naredne izbore.

Član 6. **(Način rada)**

(1) Osoblje angažovano u Centru za brojanje radit će u tri smjene u sklopu 24-satnog radnog vremena. Ovakva vremenska organizacija počinje od momenta zatvaranja biračkih mjesta na dan izbora i traje do okončanja brojanja svih glasačkih listića koji se broje u Centru za brojanje.

(2) Rukovodeće osoblje Centra za brojanje, odgovorno je za adekvatan raspored osoblja angažovanog u Centru za brojanje na svim poslovima, kao i za ekonomično i efikasno korištenje radnog vremena po smjenama, na način da sve smjene postiču maksimalne i približno iste rezultate.

(3) Ovisno od procjenjenog obima poslova na verifikaciji i brojanju glasova u Centru za brojanje, rad u smjenama može početi i prije dana izbora, odnosno naknadno može biti promijenjena organizacija radnog vremena i broj smjena, o čemu rukovodeće osoblje Centra za brojanje donosi posebnu odluku.

(4) Odluku o zatvaranju Centra za brojanje donosi Centralna izborna komisija BiH na prijedlog rukovodećeg osoblja Centra za brojanje, nakon što su svi glasovi prebrojani i objavljeni zvanični rezultati glasanja izbora.

(5) Prebrojani glasački listići, dokumentacija i ostali glasački materijal se prije zatvaranja Centra za brojanje transportuju u skladište Centralne izborne komisije BiH. U skladištu se glasački listići koji su brojani u Centru za brojanje, čuvaju odvojeno od glasačkog materijala pristiglog sa redovnih biračkih mjesta.

Član 7. **(Organizacija prostora)**

(1) Prostor Centra za brojanje uređuje se na način da omogući neometanu distribuciju glasačkog materijala po fazama procesa verifikacije i brojanja. Raspored pojedinih organizacionih jedinica uspostavlja se na način koji omogućava funkcionalno i sigurno kretanje glasačkih listića i ostalog glasačkog materijala od momenta dostave u prostor Centra za brojanje do završetka svih aktivnosti obrade i otpremanja materijala u prostor za arhiviranje i naknadno u skladište Centralne izborne komisije BiH.

(2) Osoblje angažovano u Centru za brojanje, kao i posmatrači i posjetioci, moraju razlikovati radni prostor unutar pojedinih organizacionih jedinica od ostatka prostora Centra za brojanje. Osoblje angažovano u Centru za brojanje mora boraviti isključivo unutar organizacionih jedinica u koje je raspoređeno.

(3) Prostorije, u kojima se zadržavaju i skladište glasački materijal i glasački listići, se označavaju kao prostor sa ograničenim pristupom, u koje može ulaziti samo ovlašteno osoblje, a posmatrači uz prisustvo ovlaštenog osoblja.

(4) Dostava i otpremanje glasačkog materijala i glasačkih listića između Centra za brojanje i skladišta Centralne izborne komisije BiH, se odvija po unaprijed planiranom i utvrđenom redoslijedu, odnosno planu dostave kojeg utvrđuje rukovodeće osoblje Centra zajedno sa kontrolorom za prijem i distribuciju izbornog materijala iz skladišta Centralne izborne komisije BiH.

Član 8. **(Organizacione jedinice)**

Osnovne organizacione jedinice sa unutrašnjim organizacionim jedinicama, koje se formiraju u Centru za brojanje su:

- A. Odjel za prijem, kontrolu, unos i potvrdu izbornih rezultata
 - 1. kontrolor rezultata,
 - 2. Grupa za prijem i arhiviranje obrazaca sa rezultatima sa redovnih biračkih mjesta
 - a) nadzornik grupe,
 - b) referent prijema i arhive,
 - 3. Grupa za unos i kontrolu rezultata s redovnih biračkih mjesta
 - a) nadzornik grupe,
 - b) referent za unos i kontrolu rezultata,
 - 4. Grupa za unos i kontrolu rezultata iz Glavnog centra za brojanje
 - a) nadzornik grupe,
 - b) referent unos i kontrola rezultata
- B. Odjel za prijem i obradu glasačkog materijal i verifikaciju
 - 1. grupa za prijem i transport glasačkog materijala,
 - 2. grupa za pripremu verifikacije,
 - 3. grupa za verifikaciju,
 - 4. grupa za kontrolu i sortiranje verifikovanog materijala,
 - 5. grupa pripreme za brojanje,
 - 6. grupa za brojanje glasačkih listića i
 - 7. grupa za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića,
- C. Odjel za administrativne i operativne poslove
 - 1. administracija Centra za brojanje:
 - a) referent za administrativne poslove,
 - b) administrativni asistent-vozač,
 - c) asistent za informisanje posmatrača,
 - d) unutrašnje osiguranje,
 - e) recepcija,
 - f) higijeničarke
 - 2. grupa za smještaj servera i osoblja za kompjutersku podršku:
 - a) sistem administrator,
 - b) asistent na informacijsko-komunikacijskim poslovima.

Član 9.
(Nadzornik smjene)

Rukovodeće osoblje Centra imenuje nadzornike smjena koji, u skladu sa članom 6. ovog Pravilnika, organiziraju rad organizacionih jedinica Centra za brojanje, a odgovorni su za: zakonitost rada, provedbu definiranih procedura brojanja i verifikacije glasova, unosa podataka i ostalih radnih procesa u dijelu posla za koji su zaduženi.

Član 10.
(Dužnosti i odgovornosti osoblja)

(1) Sva angažovana lica u Centru za brojanje moraju se u svom radu, pridržavati procedura koje su utvrđene ovim Pravilnikom, posebnim uputstvima i instrukcijama rukovodećeg osoblja Centra za brojanje i ne smiju narušiti tajnost glasanja niti u jednom dijelu procesa.

(2) Nadzornici odjela ili grupa obavljaju sljedeće poslove:

- a) organiziraju rad odjela ili grupe u Centru za brojanje za koji su nadležni, a odgovorni su za zakonitost rada i provedbu definiranih procedura brojanja i verifikacije glasova u nadležnim odjelima ili grupama,
- b) održavaju integritet i nepovredivost procesa brojanja, verifikacije, unosa podataka i ostalih radnih procesa u dijelu posla za koji su nadležni,
- c) odgovorni su za sigurnost glasačkih listića i glasačkog materijala u dijelu procesa za koji su nadležni,
- d) vode računa da li su svi potrebni obrasci pravilno ispunjeni i omogućavaju nesmetano i sigurno kretanje i primopredaja glasačkog materijala između pojedinih odjela i grupa obrade unutar Centra za brojanje,
- e) određuju radne zadatke i dužnosti za angažovano osoblje u odjelima ili grupama,
- f) prave dnevne izvještaje, osiguravaju sve potrebne informacije o radu svojih odjela ili grupa i dostavljaju obrasce i izvještaje do rukovodećeg osoblja Centra i
- g) vrše koordinaciju poslova na organizovanju transporta glasačkog materijala između Centra za brojanje i skladišta Centralne izborne komisije BiH;

(3) Osoblje za sigurnost obavlja sljedeće poslove:

- a) stvara sve potrebne preduvjete za sigurnosnu kontrolu na ulazu u Centar za brojanje,
- b) osigurava da u prostoru Centra za brojanje ne bude oružja i opasnih predmeta,
- c) vrši provjeru ulazaka i izlazaka za sva lica angažovana u Centru za brojanje, članove Centralne izborne komisije BiH, zaposlene u Sekeretarijatu Centralne izborne komisije BiH, posjetioce, posmatrače i predstavnike medija,
- d) vodi računa o kontroli glasačkog materijala i evidentira opremu i materijale koji se unose, odnosno napuštaju prostorije Centra za brojanje,
- e) održava red i mir u prostorijama Centra za brojanje u skladu s odlukama rukovodećeg osoblja Centra,
- f) brine o svim sigurnosnim aspektima i mjerama zaštite na radu i
- g) osigurava pojedine prostorije i dijelove Centra za brojanje prema nalogima rukovodećeg osoblja Centra za brojanje

(4) Osoblje koje radi na verifikaciji, unosu podataka, brojanju glasova i pratećim aktivnostima:

- a) obavlja sve poslove i zadatke koje dostave nadzornici odjela i grupa,
- b) vode računa o zakonitosti rada i poštivanju definiranih procedura u poslovima koje obavljaju i
- c) odgovorni su za sigurnost i integritet glasačkih listića u dijelu procesa na kome su angažirani.

Odjeljak C. Posmatrači u Centru za brojanje

Član 11. (Akreditirani posmatrač)

(1) Akreditirani posmatrači, koji su predstavnici udruženja građana (pod udruženjem građana podrazumijevaju se sve nevladine organizacije), političkih stranaka, koalicija i nezasvisnih kandidata, kao i međunarodnih posmatrača, mogu posmatrati proces brojanja glasova i sve aktivnosti koji se odvijaju u Centru za brojanje, o čemu postoji posebna evidencija prisustva akreditovanih posmatrača.

(2) Akreditirani posmatrači i drugi zvanični posjetioci mogu se kretati po radnim prostorima Centra za brojanje koji su označeni kao zone kojima ova lica imaju pristup. U svakoj radnoj smjeni određuje se angažovano osoblje Centra za brojanje koje je zaduženo za vođenje evidencije prisustva posmatrača, informisanje posmatrača, organiziranje obilaska prostora Centra za brojanje i pružanje odgovora u vezi sa pojedinim aktivnostima koje se odvijaju u odjelima i grupama.

(3) U toku obilaska Centra za brojanje posmatrači i posjetioci se moraju pridržavati određenih pravila ponašanja, i ne smiju na bilo koji način uticati na sam proces brojanja glasova i aktivnosti koje su u toku, niti ometati angažovano osoblje Centra za brojanje u radu.

(4) Svim posmatračima će biti na raspolaganju Knjiga primjedbi akreditovanih posmatrača u koju mogu unijeti svoje eventualne primjedbe, sugestije i zapažanja koja se nalazi kod administrativnog asistenta za posmatrača koji je na dužnosti u okviru jedne radne smjene u Centru za brojanje.

(5) Odgovore na pitanja akreditovanih posmatrača vezana za pojedine aktivnosti koje se provode u Centru za brojanje osim administrativnog asistenta, mogu davati i nadzornici smjene, nadzornici odjela i grupa u Centru za brojanje iz djela poslova koje obavljaju i u okviru svojih nadležnosti. Za sva ostala pitanja koja se regulišu posebnim aktom kojeg donosi rukovodeće osoblje Centra za brojanje, posmatračima rada Centra za brojanje stoji na raspolaganju rukovodeće osoblje Centra za brojanje, uz prethodnu najavu od strane administrativnih asistenata za posmatrača,.

POGLAVLJE III. MJERE SIGURNOSTI

Član 12. (Sigurnost glasačkog materijala)

(1) Posao unutar Centra za brojanje organizira se tako da omogući uslove za maksimalnu sigurnost glasačkog materijala i uz poštovanje principa nepovredivosti tajnosti glasa.

(2) Kretanja i primopredaja glasačkog materijala i glasačkih listića po pojedinim fazama obrade moraju biti praćena odgovarajućom dokumentacijom koja osigurava neophodne elemente kontrole. U ovu dokumentaciju upisuju se broježani podaci o rezultatima izvršenih aktivnosti u svakoj od faza procesa verifikacije, pripreme i brojanja glasačkih listića.

(3) Ulazne i izlazne tačke za glasački materijal koji se dostavlja i otprema iz Centra za brojanje, praćene su posebnim nadzorom odgovornog osoblja za prijem i transport glasačkog materijala i uz koordinaciju sa osobljem koje je zaduženo za sigurnost. Transport glasačkog materijala između skladišta Centralne izborne komisije BiH i Centra za brojanje, se odvija u skladu sa planom dostave i otpreme glasačkog materijala i prethodno se najavljuje.

(4) Mjere fizičke kontrole i sigurnosti se provode na ulazu odnosno izlazu koji koristi osoblje angažovano u Centru za brojanje. Osoblje angažovano na poslovima sigurnosti u svakoj radnoj smjeni nadzire i evidentira sva kretanja angažovanih, prilikom ulaska i napuštanja prostora Centra za brojanje.

(5) Angažovani u Centru za brojanje imaju posebne propusnice (akreditacije) koje nose na vidnom mjestu za sve vrijeme provedeno u prostorijama Centra za brojanje, i dužni su ih pokazati pri ulasku u prostorije Centra za brojanje.

(6) Posjetiocima i posmatračima osiguravaju se posebne propusnice (akreditacije) s unaprijed definisanim sadržajem i dizajnom. Prilikom ulaska u prostor Centra za brojanje svi posjetioci i posmatrači moraju se posebno evidentirati i predati važeći identifikacioni dokument osoblju zaduženom za sigurnost nakon čega im se izdaje odgovarajuća propusnica (akreditacija). Propusnicu (akreditaciju) su dužni nositi na vidnom mjestu za sve vrijeme provedeno u prostorijama Centra za brojanje.

Član 13. **(Glasački listići za glasanje izvan BiH)**

(1) Do početka rada Centra za brojanje, koverta sa glasačkim listićima za glasanje izvan BiH (u daljnjem tekstu: glasanje putem pošte), pristigle iz inozemstva u poštanski pretinac Centralne izborne komisije BiH, se transportuju u skladište Centralne izborne komisije BiH.

(2) Početkom rada Centra za brojanje, koverta sa glasačkim listićima za glasanje izvan BiH (u daljnjem tekstu: glasanje putem pošte), pristigle iz inozemstva u poštanski pretinac Centralne izborne komisije BiH i koverta iz stava (1) ovog člana, se transportuju u Centar za brojanje radi provjere prava glasa.

(3) Transport od pošte do odjela za obradu podataka i verifikaciju u sklopu Centra za brojanje potrebno je vršiti uz pratnju lica ovlaštenog za preuzimanje ovih pošiljki.

(4) Grupa za prijem i transport glasačkog materijala vodi evidenciju o svim dostavama pošiljki sa glasačkim listićima za glasanje putem pošte.

(5) Pošiljke sa glasačkim listićima za glasanje putem pošte smještaju se u osiguranu prostoriju u Centru za brojanje gdje se nakon prijemne evidencije, čuvaju dok ne dođu na red za obradu i verifikaciju.

(6) Posebni obrasci koji služe za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti u pojedinim odjelima i grupama (prijem, verifikaciju, kontrolu, pakovanje, sortiranje i brojanje) moraju pratiti sva kretanja glasačkih listića.

Član 14. **(Verifikacija glasačkih listića za glasanje putem pošte)**

(1) Grupa za prijem i transport glasačkog materijala priprema poštanske pošiljke za verifikaciju u odjelu za prijem i obradu glasačkog materijala i verifikaciju. U okviru ove pripreme provjerava se sadržaj biračkog kompleta koji je pristigao putem pošte. Svaki komplet koji je pakovan u povratnu kovertu treba sadržavati:

- a) obrazac sa ličnim podacima birača koji sadrži registarski broj,

- b) kopiju jedne od važećih ličnih isprava: pasoš, vozačka dozvola, važeća lična isprava izdata od zemlje domaćina, izbjeglički karton izdat od vlade zemlje domaćina ili druge međunarodne organizacije.
- c) kovertu za glasačke listiće koja osigurava tajnost glasa u koju su upakovani glasački listići.

(2) Birački kompleti koji ne sadrže navedeno iz stava (1) ovog člana, nakon otvaranja povratne koverta i provjere se posebno odvajaju i ne šalju se u narednu fazu verifikacije. Evidencija o ukupnom broju ovakvih nepotpunih biračkih kompleta se posebno vodi u grupi za prijem i transport glasačkog materijala.

(3) Birački kompleti s odgovarajućim sadržajem unutar povratne koverta, se šalju u odjel za prijem i obradu glasačkog materijala i verifikaciju gdje se sve primljene pošiljke za glasanje putem pošte provjeravaju u bazi podataka birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH.

Član 15. **(Način provjere prava glasa birača)**

(1) Angažovani u odjelu za prijem i obradu glasačkog materijala i verifikaciju za svaki birački komplet koji su poslali birači izvan BiH koji glasaju putem pošte, vrše provjeru prava glasa birača. S obrasca sa ličnim podacima birača vrši se unos registracijskog broja i, kao rezultat provjera u bazi podataka, sve koverta sa glasačkim listićima kojima su glasali birači izvan BiH, se svrstavaju u jednu od sljedećih kategorija birača:

- a) čije pravo glasa je potvrđeno, i listići iz koverta bit će prebrojani i
- b) nije upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH, i koverta s ovakvim glasovima neće biti poslane na brojanje.

(2) Angažovano lice u odjelu za prijem i obradu glasačkog materijala i verifikaciju sve potvrđene koverta sa glasačkim listićima označava na propisan način.

(3) Na poleđinu koverta sa glasačkim listićima koja osigurava tajnost glasa, upisuje se broj kombinacije glasačkih listića koji koverta treba da sadrži i koji program za verifikaciju daje kao rezultat provjere u bazi podataka.

(4) Jedna kombinacija glasačkih listića podrazumijeva po jedan glasački listić za svaki izborni nivo, u okviru istog izbornog nivoa za koji se glasa u određenim osnovnim izbornim jedinicama.

(5) U posebne skupine se odvajaju svežnjevi koverata sa glasačkim listićima pristiglim putem pošte koji su verificirani i posebno koverta sa glasačkim listićima za birače koji nisu upisani u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH. U poseban prateći kontrolni obrazac upisuju se podaci o broju koverata sa glasačkim listićima koji su verificirani i o broju koverata sa glasačkim listićima koji nisu potvrđeni.

Član 16. **(Postupak sa kovertama)**

(1) Verifikovani glasački listići dostavljaju se u grupu za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića. Sve skupine koverata koje sadrže glasačke listiće za birače čije pravo glasa je potvrđeno se izdvajaju, i provodi se sljedeći postupak:

- a) koverta koje osiguravaju tajnost glasa razdvajaju se po kombinacijama glasačkih listića koje sadrže,
- b) svežnjevi se odvajaju gubicama i na komad papira, koji se stavlja na vrh svežnja, upisuje se broj koverata određene kombinacije,
- c) vrši se kontrolno brojanje koverata po svim svežnjevima i provjerava se slaganje ovog broja sa podacima s obrasca za kontrolu izvršenih aktivnosti i
- d) pristupa se formiranju serija sa glasačkim listićima za glasanje putem pošte.

(2) Svi kompleti sa glasačkim materijalom za birače čije pravo glasa nije potvrđeno kroz proces verifikacije se, nakon evidentiranja, posebno odvajaju i pakuju zajedno sa nepotpunim kompletima sa glasačkim materijalom. Paketi u koje se pakuju ovakvi odbačeni kompleti sa glasačkim materijalom izvan BiH se, nakon propisnog označavanja, smještaju odvojeno u arhivu.

Član 17. **(Način pakovanja koverti)**

(1) Koverta se pakuju u kutije prema utvrđenom postupku i tako se priprema skupina listića za naredne faze procesa brojanja. Na takav način formirana kutija, koja sadrži propisani broj koverata sa glasačkim listićima koji se odnose na samo jednu kombinaciju, označava se kao serija sa glasačkim listićima za glasanje putem pošte (u daljnjem tekstu: serija za glasanje poštom).

(2) Svaka serija za glasanje poštom, koja se šalje u narednu fazu obrade u Centru za brojanje, ima oznaku koja se stavlja na kutiju i sadrži sljedeće podatke:

- a) jedinstveni broj serije za glasanje putem pošte, tekstualno-brojčanu oznaku koja je posebno propisana i
- b) broj koverata koje se nalaze u kutiji.

(3) Oznaka jedinstvenog broja serije za glasanje putem pošte predstavljena je tako da bude što približnija oznakama brojeva biračkih mjesta.

Član 18. **(Glasački listići za glasanje u odsustvu)**

(1) Glasajući materijal iz svake osnovne izborne jedinice prvo se transportuje u skladište Centralne izborne komisije BiH gdje se vreće sa glasačkim listićima za glasanje u odsustvu odvajaju od ostalog materijala koji stiže sa biračkih mjesta. Pri tome vreće ostaju zapečaćene sve vrijeme do trenutka dostave u grupu za prijem i transport glasačkog materijala u Centru za brojanje. Ove vreće označene su posebnom bojom i oznakom biračkog mjesta za glasanje u odsustvu, kako bi se razlikovale od ostalog glasačkog materijala.

(2) Koverta sa glasačkim listićima za glasanje u odsustvu dolaze u Centar za brojanje u vrećama, u koje su bile prvobitno upakovane na biračkim mjestima, s obrascem za brojno stanje sa biračkog mjesta za glasanje u odsustvu, i to u okviru organizovanih isporuka iz skladišta Centralne izborne komisije BiH.

Član 19. **(Postupanje sa glasačkim materijalom)**

(1) U grupi za prijem i transport glasačkog materijala vreće se otvaraju, uklanjaju sigurnosni pečati i detaljno kontroliše sadržaj primljenih vreća sa dokumentacijom sa biračkih mjesta za glasanje u odsustvu, a vreće sa glasačkim listićima za glasanje u odsustvu prosljeđuju se grupu za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića.

(2) Grupa za prijem i transport glasačkog materijala vodi evidenciju o svim dostavama vreća sa kovertama koje sadrže glasačke listiće za glasanje u odsustvu i dostavi dokumentacije sa biračkih mjesta za glasanje u odsustvu. Nakon otvaranja svake od vreća sa dokumentacijom, podaci o sadržaju posebno se evidentiraju.

(3) Nakon toga u grupi za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića pristupa se formiranju skupina koverata sa glasačkim listićima za glasanje u odsustvu. Koverte se pakuju u kutije prema utvrđenom postupku. Jedna serija sa glasačkim listićima za glasanje u odsustvu (u daljnjem tekstu: serija za glasanje u odsustvu) se sastavlja od određenog broja koverata iste kombinacije glasačkih listića, a koje mogu da dolaze sa različitih biračkih mjesta za glasanje u odsustvu. Na taj način osigurava se zaštita tajnosti glasa u slučaju malog broja koverata sa određenom kombinacijom glasačkih listića kojima su glasali birači upisani u Centralni birački spisak za glasanje u odsustvu.

(4) Nakon formiranja, serija iz stava (3) ovog člana, šalje se u naredne faze procesa brojanja. Kutija sa serijom za glasanje u odsutnosti posebno se označava i sadrži sljedeće podatke:

- a) jedinstveni broj serije za glasanje u odsustvu - tekstualno-broječana oznaka koja je posebno propisana i
- b) broj koverata koje se nalaze u kutiji.

(5) Oznaka jedinstvenog broja serije za glasanje u odsustvu predstavljena je tako da bude što približnija brojevima biračkih mjesta.

Član 20. **(Nepotvrđeni glasački listići)**

(1) Vreće sa nepotvrđenim glasačkim listićima se dostavljaju, zajedno s glasačkim listićima za glasanje u odsustvu koji stižu iz izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica, u skladište Centralne izborne komisije BiH. Iz skladišta vreće sa kovertama koje sadrže nepotvrđene glasačke listiće prevoze se do Centra za brojanje u okviru organiziranih i unaprijed planiranih isporuka.

(2) Vreće iz stava (1) ovog člana označene su posebnom bojom i oznakom biračkog mjesta koje izdaje nepotvrđene glasačke listiće, kako bi se razlikovale od vreća sa ostalim glasačkim materijalom, i ostaju zapečaćene sve vrijeme dok ne budu otvorene u Centru za brojanje. Vreće sa nepotvrđenim glasačkim listićima sadrže koverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima, kopiju obrasca za brojno stanje sa biračkog mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima i obrazac sa podacima o biračima koji glasaju nepotvrđenim glasačkim listićima koji sadrži sve podatke, kao i izvod iz Centralnog biračkog spiska (dopunski birački spisak za birače koji glasaju na ovaj način).

Član 21. **(Verifikacija nepotvrđenih glasačkih listića)**

(1) U grupi za prijem i transport glasačkog materijala skida se pečat i kontroliše sadržaj vreće sa nepotvrđenim glasačkim listićima.

(2) Grupa za prijem i transport glasačkog materijala vodi evidenciju o svim dostavama vreća sa nepotvrđenim glasačkim listićima i dokumentacije pristigle sa biračkih mjesta koja su ovlaštena za izdavanje ove vrste glasačkih listića. Nakon otvaranja svake od vreća podaci o sadržaju se posebno evidentiraju, provjerava prateća dokumentacija i prebacuju se u grupu za obradu podataka i verifikaciju.

(3) Sva kretanja vreća sa glasačkim listićima između pojedinih odjela i grupa u Centru za brojanje moraju biti obavljena pod stalnom kontrolom nadzornika pripadajućeg odjela i grupe uz upotrebu posebnih obrazaca koji služe za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti u pojedinim odjelima i grupama.

Član 22. **(Utvrđivanje prava glasa)**

(1) Angažovano osoblje u grupi za obradu podataka i verifikaciju utvrđuju prava glasa za svakog od birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićima.

(2) Na prednjoj strani svake koverta sa nepotvrđenim glasačkim listićima odštampana je rubrika sa podacima o identitetu birača koji je glasao na ovaj način, nazivu i broju identifikacionog dokumenta koji je birač predočio i biračkom mjestu koje je ovlašteno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića.

(3) Grupa za obradu podataka i verifikaciju, na osnovu podataka sa prednje strane koverta, vrši potrebne provjere birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH.

(4) Kao rezultat provjera iz stava (3) ovog člana, sve koverta sa nepotvrđenim glasačkim listićima se svrstavaju u jednu od sljedećih kategorija birača:

- a) čije pravo glasa je potvrđeno – glasački listići iz koverta bit će prebrojani i
- b) čije pravo glasa nije potvrđeno- nije upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH ili dopunski izvod iz Centralnog biračkog spiska- ove koverta sa glasačkim listićima neće biti poslana na brojanje.

Član 23. **(Označavanje statusa)**

(1) Za one birače čije pravo glasa je potvrđeno u okviru provjera iz člana 22. ovog Pravilnika, koverta sa njihovim glasačkim listićima označavaju se kao potvrđene i šalju se u naredne faze procesa brojanja. Angažovana lica u grupi za obradu podataka i verifikaciju sve potvrđene koverta sa glasačkim listićima označava na propisani način.

(2) Označavanje statusa vrši se upisivanjem informacije o rezultatu provjere u posebnu rubriku koja se nalazi na poledini koverta za nepotvrđene glasačke listiće. Istovremeno, na poledinu koverta koja osigurava tajnost glasa (sigurnosne koverta) u koju su upakovani glasački listići i koja se nalazi unutar koverta za nepotvrđene glasačke listiće, upisuje se broj kombinacije glasačkih listića koji koverta treba da sadržava i koji program za verifikaciju daje kao rezultat provjere u bazi podataka.

(3) Nakon završetka provjere statusa za sve koverta sa nepotvrđenim glasačkim listićima iz jedne vreće, odnosno sa jednog biračkog mjesta, angažovano osoblje na verifikaciji vrši razdvajanje sadržaja vreće.

(4) U posebne prozirne plastične vreće odvajaju se svežnjevi koverata sa glasačkim listićima koji su potvrđeni i onim koveratama za birače koji nemaju pravo glasa. Obje prozirne plastične vreće stavljaju se u originalne vreće u kojima su koverta prvobitno bile dostavljene, zajedno sa obrascem za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti. U ovaj obrazac upisuju se podaci o broju koverata sa nepotvrđenim glasačkim listićima koji su verificirani i o broju koverata sa glasačkim listićima gdje pravo glasa nije potvrđeno.

(5) Ukupan broj koverata sa nepotvrđenim glasačkim listićima u vreći nakon završene verifikacije mora se slagati sa brojem koverata koje su pristigle iz grupe za prijem i transport glasačkog materijala prije početka faze verifikacije.

Član 24. **(Postupak kontrole)**

(1) Vreće sa nepotvrđenim glasačkim listićima koje su prošle kroz fazu verifikacije dostavljaju se grupi za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića. Sve koverte koje sadrže glasačke listiće za birače čije pravo glasa je potvrđeno uzimaju se iz originalne vreće i provodi se sljedeći postupak:

- a) koverte se razdvajaju po kombinacijama glasačkih listića koje sadrže,
- b) sigurnosne koverte se vade iz koverti za nepotvrđene glasačke listiće sa ličnim podacima birača i slažu u svežnjeve po kombinacijama,
- c) svežnjevi se odvajaju gumicama i na komad papira, koji se stavlja na vrh svežnja, upisuje se broj koverata određene kombinacije,
- d) vrši se kontrolno brojanje koverata po svim svežnjevima i provjerava se slaganje ovog broja sa podacima sa obrasca za evidenciju i kontrolu izvršenih aktivnosti,
- e) pristupa se formiranju kombinovanih serija sa glasačkim listićima koje su sastavljene od verificiranih sigurnosnih koverata sa glasačkim listićima birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićima i birača koji su glasali putem pošte i
- f) jedna kombinirana serija sastavljena je od određenog broja koverata iste kombinacije verificiranih glasačkih listića.

(2) Sve koverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima za birače čije pravo glasa nije potvrđeno kroz proces verifikacije pakuju se u posebne propisno označene pakete na kojima se evidentira njihovo brojno stanje i smještaju u grupu za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića, zajedno s originalnom pratećom dokumentacijom.

Član 25. **(Kombinirane serije)**

(1) U kombinovane serije zajedno se pakuju koverte sa verificiranim glasačkim listićima birača koji su glasali putem pošte i birača koji su glasali na biračkim mjestima koja izdaju nepotvrđene glasačke listiće zbog toga što se radi o istoj kategoriji birača i zbog malog broja potencijalnih birača koji glasaju na ovim biračkim mjestima.

(2) Nakon formiranja kombinirane serije sa glasačkim listićima ona se označava na isti način kao i serija za glasanje putem pošte, kako je to definirano članom 17. ovog Pravilnika, i šalje u naredne faze procesa obrade i brojanja glasačkih listića u Centru za brojanje.

POGLAVLJE IV. PROCEDURE I NAČIN BROJANJA GLASAČKIH LISTIĆA U CENTRU ZA BROJANJE

Član 26. **(Početak brojanja glasačkih listića)**

(1) Glasački listići kojima su glasali birači izvan BiH i čije pravo glasa je verificirano prva su grupa glasačkih listića koji se broje u Centru za brojanje. Brojanje ovih listića započinje na dan izbora u određenom vremenu nakon zatvaranja biračkih mjesta.

(2) Nakon odobrenja rukovodećeg osoblja Centra za brojanje i nakon što budu obavljene neophodne pripreme, slijedi prebacivanje pripremljenih serija za glasanje putem pošte u naredne faze sortiranja i brojanja.

(3) Brojanje glasova u Centru za brojanje provodi se prema redosljedu operacija koje se odvijaju unutar pojedinih organizacionih jedinica Centra za brojanje, kako slijedi:

- a) aktivnosti za kontrolu i pripreme serija sa glasovima,
- b) aktivnosti za sortiranje,
- c) aktivnosti za brojanje,
- d) sređivanje dokumentacije sa rezultatima brojanja, unos rezultata i računarska obrada podataka i
- e) arhiviranje serija/paketa sa prebrojanim glasačkim listićima i dokumentacije.

Član 27.

(Aktivnosti za pripremu serija za glasanje putem pošte)

(1) Angažovano osoblje u grupi za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića prebacuju serije/pakete sa glasačkim listićima iz prostorije za odlaganje i čuvanje glasačkog materijala do mjesta gdje se vrši sortiranje. Nadzornik ove grupe odgovoran je za organiziranje posla grupe za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića, kao i provođenje sljedećih aktivnosti:

- a) evidenciju slanja kutije sa glasačkim listićima određene kombinacije (serije za glasanje putem pošte) u zonu sortiranja;
- b) provjeru da li je kutija označena podacima o vrsti i veličini serije;
- c) provjeru obrasca za praćenje i kontrolu kretanja serije prema fazama procesa;
- d) unošenje osnovnih podataka o seriji na ovaj obrazac i to:
 - 1) podatka o broju koverata u seriji,
 - 2) podatka o tipovima glasačkih listića koji su sadržani u okviru date serije i
 - 3) podatka o broju glasačkih listića po koverti unutar serije i
- e) potpisivanje obrasca i osiguravanje osnovnih podataka o vremenu prijema serije, smjeni i osoblju koje je pripremalo i pakovalo serije.

(2) Pripremljene serije na način iz stava (1) ovog člana, distribuiraju se do grupe za sortiranje glasačkih listića, i to osoblju ove grupe koje odredi nadzornik grupe za sortiranje glasačkih listića i kojem je dao odobrenje za izvođenje ove aktivnosti.

(3) Zajedno sa jednom serijom šalje se i originalni obrazac za praćenje i kontrolu serije, a grupa za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića zadržava jednu kopiju za svoju internu evidenciju.

Član 28.

(Aktivnosti pripreme i formiranje serije za glasanje u odsustvu)

(1) Glasački listići sa biračkih mjesta za glasanje u odsustvu su druga kategorija listića koji se broje u Centru za brojanje. Proces brojanja ove kategorije listića može početi nakon što je završena faza brojanja glasova za glasanje putem pošte, odnosno procesuirana većina serija za glasanje putem pošte čija je verifikacija bila obavljena do dana izbora.

(2) U grupi za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića, obavljaju se sljedeće aktivnosti prilikom formiranja serije za glasanje u odsustvu:

- a) vrši se otvaranje zapečaćene vreće sa kovertama koje sadrže glasačke listiće za glasanje u odsustvu i provjerava sadržaj,
- b) obavlja se kontrolno brojanje koverata sa glasačkim listićima za glasanje u odsustvu za svaku različitu kombinaciju unutar vreće,
- c) vrši se upoređivanje dobijenih brojeva sa podacima koji su upisani u obrazac brojnog stanja sa biračkog mjesta za glasanje u odsustvu,
- d) u slučaju da se neslaže neki od podataka, nadzornik grupe za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića utvrđuje uzroke odstupanja i kontaktira sa nadzornikom grupe za prijem i transport glasačkog materijala radi provjere dokumentacije i
- e) formira se serija za glasanje u odsustvu.

Član 29.

(Postupak formiranja serije za glasanje u odsustvu)

(1) Formiranje serije za glasanje u odsustvu je postupak koji se provodi uz neposrednu kontrolu nadzornika grupe za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića.

(2) Svaka vreća sa glasačkim listićima sa biračkog mjesta za glasanje u odsustvu može da sadrži određeni broj koverata sa različitim kombinacijama glasačkih listića, ovisno o izbornim jedinicama, odnosno općinama za koje se glasa na tom biračkom mjestu za glasanje u odsustvu.

(3) Sve koverta sa istom kombinacijom glasačkih listića iz jedne vreće, pakiraju se u kutije koje sadrže koverta samo jedne kombinacije. Takve kutije, tj. serije za glasanje u odsustvu mogu sadržavati i koverta iz više vreća sa različitim biračkih mjesta za glasanje u odsustvu, s tim da se vodi evidencija o konačnom broju i porijeklu koverata koje su ušle u sastav jedne serije.

(4) Broj koverata koje ulaze u sastav jedne serije utvrđuju se u zavisnosti od vrste izbora (zavisi od ukupnog broja različitih kombinacija glasačkih listića za izbore koji se provode i broja birača upisanih u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje u odsustvu za određenu općinu, odnosno izbornu jedinicu).

(5) Svi podaci o tačnom sastavu serije za glasanje u odsustvu, upisuju se na obrazac za praćenje i kontrolu serije, zajedno s ostalim podacima koje popunjava grupa za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića. Na taj način formirana serija po strukturi je istovjetna sa serijom za glasanje putem pošte i ostatak procesa sortiranja i brojanja u potpunosti je isti.

(6) Kutije sa serijama za glasanje u odsustvu distribuiraju se u grupu za sortiranje glasačkih listića u ovisnosti o dinamici njihove obrade.

Član 30.

(Aktivnosti pripreme i formiranje kombinovanih serija)

(1) Formiranje kombinovanih serija počinje nakon završenog kompletiranja svih serija za glasanje u odsustvu i okončanja cjelokupnog prijema vreća sa glasačkim listićima za glasanje u odsustvu.

(2) Način formiranja kombinovane serije istovjetan je kao i za druge dvije vrste serija i provodi se prema postupku kako je definirano u članu 24. i 25. ovog Pravilnika.

(3) U obrazac za kontrolu i praćenje kombinovane serije osim navedenih podataka iz člana 27. ovog Pravilnika, upisuju se i podaci o sastavu kombinovane serije (verificirane koverta sa biračkih mjesta koja izdaju nepotvrđene glasačke listiće i verificirane koverta sa glasačkim listićima birača koji glasaju poštom).

(4) Kombinovane serije, nakon faze pripreme, šalju se u grupu za sortiranje glasačkih listića zajedno sa odgovarajućim obrascem za praćenje i kontrolu serije, uz evidenciju o izvršenim aktivnostima.

Član 31. **(Aktivnosti sortiranja)**

(1) Grupa za sortiranje glasačkih listića organizovana je kao određeni broj timova s licima koja su zadužena za aktivnosti sortiranja. Jedan tim okupljen je oko jednog stola i osim osoblja koje čine sorteri, svaki od timova ima po jednog nadzornika rada za stolovima. On nadgleda dolazak serije sa kovertama koje sadrže glasačke listiće iz zone pripreme i odgovoran je za rad svog tima.

(2) Tim koji je dobio seriju za obradu treba obaviti sljedeće neophodne postupke u toku trajanja faze sortiranja:

- a) otvoriti kutiju u koju je zapakovan sadržaj jedne serije;
- b) izvršiti kontrolno brojanje koverata unutar serije i uporediti dobijeni broj sa brojem koverata na pratećem kontrolnom obrascu za praćenje serije po fazama. Unijeti ove podatke u obrazac za praćenje;
- c) ako se ova dva broja ne slažu, treba izvršiti još jedno brojanje i, ako se i dalje ne slažu, osigurati da ovaj podatak bude upisan u polju komentara na obrascu. Treba izvijestiti nadzornika grupe za sortiranje glasačkih listića o ovim neslaganjima koji će poduzeti dalje korake u slučaju da je razlika značajna;
- d) otvoriti i kontrolisati sadržaj koverata. Pri tome se u okviru jednog tima za sortiranje posao organizuje na sljedeći način:
 - 1) sa svake strane nadzornika tima za sortiranja sjedi po jedan sorter koji otvara kovertu sa listićima i provjerava sadržaj,
 - 2) prazne kovertu dodaju se nadzorniku tima koji stavlja ove kovertu u plastičnu vreću,
 - 3) kovertu koje sadrže glasačke listiće prosljeđuju se do druga dva sortera iz tima koji provjeravaju da li je sadržaj koverte odgovarajući u odnosu na oznaku kombinacije glasačkih listića i da li je broj listića za pojedine izborne nivoe, u skladu sa definisanim sadržajem,
 - 4) one kovertu kod kojih je utvrđeno neslaganje sadržaja u odnosu na kombinaciju, dostavljaju se nadzorniku grupe za sortiranje koji treba da izvrši dodatnu provjeru i
 - 5) kovertu čiji je sadržaj odgovarajući prosljeđuju se do sortera koji čine ostatak tima, a koji će sortirati glasačke listiće iz ovih koverata prema tipovima listića;
- e) Nakon prethodnog postupka dobit će se dvije opšte kategorije za kovertu iz jedne serije:
 - 1) kovertu sa neodgovarajućim sadržajem (glasačkim listićima) koje se odstranjuju u fazi sortiranja i neće biti brojane i
 - 2) kovertu s odgovarajućim sadržajem glasačkih listića koji se prosljeđuju u fazu brojanja.

Član 32. **(Koverte sa neodgovarajućim sadržajem)**

(1) Koverte čiji se sadržaj tretira kao nevažeći i koje se ne prosljeđuju u fazu brojanja navedene su kako slijedi:

- a) sadržaj koverte je suprotan oznaci na koverti, u smislu da tipovi glasačkih listića koji se nalaze unutar koverte ne odgovaraju oznaci kombinacije na površini koverte,
- b) koverta je prazna i ne sadrži niti jedan glasački listić i
- c) koverta sadrži duple glasačke listiće ili višak glasačkih listića u odnosu na propisani broj za datu kombinaciju.

(2) Nadzornik grupe za sortiranje glasačkih listića dodatno provjerava sve ovakve koverte, evidentira i konstatuje uzroke odstupanja u pogledu sadržaja koverata sa glasačkim listićima za glasanje u odsustvu.

(3) Sve odbijene koverte sa glasačkim listićima iz faze sortiranja pakuju se u posebnu plastičnu vreću. Nakon toga, vreća se pečati plastičnim pečatom sa serijskim brojem, koji se unosi u obrazac za praćenje kretanja serije. U ovaj obrazac, se upisuju i podaci o broju odbijenih koverata prema kategorijama unutar određene serije. Potom, vreća koja sadrži ove koverte vraća se u kutiju u koju je serija bila originalno zapakovana i to tako da se stavi na dno kutije.

Član 33. **(Koverte sa odgovarajućim sadržajem)**

(1) Grupa za sortiranje glasačkih listića sve ove listiće iz koverata sa odgovarajućim sadržajem razvrstavaju prema tipovima glasačkih listića. Ovisno o kombinaciji glasačkih listića pakovanih u okviru serije koja se sortira i vrsti izbora, koverte mogu sadržavati 1., 2., 3. ili 4. glasačka listića za odgovarajuće izborne nivoe u okviru istog izbornog nivoa.

(2) U skladu sa ukupnim brojem glasačkih listića različitih tipova, grupa za sortiranje glasačkih listića formira odgovarajući broj skupina listića istog tipa koje sprema za narednu fazu brojanja. Razvrstavanje glasačkih listića prema izbornim nivoima za koje se glasa treba vršiti poštujući sljedeća pravila:

- a) glasački listići se slažu tako da je unutrašnja strana sa nazivima političkih subjekata okrenuta licem prema dolje,
- b) brojanje se vrši tako da se formiraju skupine od po 25 glasačkih listića istog tipa,
- c) grupa za brojanje glasačkih listića dva puta broji istu skupinu i provjerava slaganje rezultata brojanja,
- d) skupine od po 25 glasačkih listića poredaju se jedna na drugu,
- e) broji se ukupan broj svežnjeva od po 25 glasačkih listića i dodaju se preostali glasački listići kako bi se dobio ukupan broj listića određenog tipa,
- f) na komad papira upisuje se ukupan broj glasačkih listića za dati izborni nivo i taj papir se stavlja na vrh svežnjeva,
- g) upisuje se ukupan broj glasačkih listića iz jedne serije, svakog tipa (za svaki izborni nivo, odnosno izbornu utrku) na kontrolne obrasce za praćenje kretanja serije,
- h) provjerava se tačnost na taj način što se ovaj ukupan broj prebrojanih glasačkih listića za sve tipove sabira sa ukupnim brojem odbačenih glasačkih listića iz koverti sa neodgovarajućim sadržajem i kontroliše se slaganje tako dobijenog broja sa rezultatom kontrolnog brojanja koje je bilo obavljeno na početku faze sortiranja (odmah poslije otvaranja kutije sa datom serijom) i
- i) ako je došlo do odstupanja, ponovo se provjerava i obavještava nadzornik grupe za sortiranje glasačkih listića.

(3) Ako je kontrolno brojanje obavljeno na zadovoljavajući način, prebrojani glasački listići u svežnjevima od po 25 listića istog tipa stavljaju se u plastične vreće (po jedna vrećica za svaki različit tip listića).

(4) Obrazac za praćenje kretanja serije prethodno se popunjava svim podacima koji treba da se osiguraju u fazi sortiranja. Osim potpisa, na formularu se navode i podaci o datumu, smjeni i timu sortera koji je obradio seriju.

(5) Plastične vreće koje sadrže glasačke listiće samo jednog tipa stavljaju se u kutiju u kojoj je serija prvobitno dostavljena u grupu za sortiranje glasačkih listića. Obrazac za praćenje i kontrolu serije stavlja se na vrh kutije sa sortiranom serijom i kutija se dostavlja nadzorniku grupe za brojanje glasačkih listića.

Član 34. **(Aktivnosti za brojanje)**

(1) Grupa za brojanje glasačkih listića organizovana je kao određeni broj timova brojača. Jedan tim brojača okupljen je oko jednog stola. Osim osoblja koje čine brojači, svaki od timova ima po jednog nadzornika rada za stolovima. On nadgleda dolazak glasačkih listića spremljenih za brojanje iz grupe za sortiranje glasačkih listića ili grupe za kontrolu i pakovanje glasačkog materijala i glasačkih listića i odgovoran je za rad svog tima. Za rad cijele grupe odgovoran je nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića.

(2) U prostoru grupe za brojanje glasačkih listića, nadzornik ove grupe prima kutije sa sortiranim serijama glasačkih listića i raspodjeljuje ih po timovima za brojanje. Zajedno sa serijama glasačkih listića, nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića zadužuje timove brojača kompletima obrazaca za rezultate brojanja glasova u Centru za brojanje.

(3) U zavisnosti od tipa glasačkih listića koji se nalaze u određenoj seriji a koji odgovaraju određenoj kombinaciji glasačkih listića, nadzornik grupe priprema odgovarajući set obrazaca za zbirne rezultate brojanja glasova i dostavlja ih timu brojača.

Član 35. **(Organizacija procesa brojanja)**

(1) Proces brojanja i struktura timova za brojanje u Centru za brojanje organizovani su na način identičan strukturi članova jednog biračkog odbora na redovnim biračkim mjestima. Jedan tim sa brojačima zadužen je za brojanje jedne kutije sa određenom serijom i broji sve tipove listića koje serija sadrži.

(2) Timovi za brojanje u narednim fazama mogu da broje i glasačke listiće sa redovnih biračkih mjesta, za potrebe kontrole izbornih rezultata sa biračkih mjesta. Centralna izborna komisija BiH i rukovodeće osoblje Centra o tome donose posebne odluke i naloge.

(3) Redoslijed aktivnosti u okviru procesa brojanja podrazumijeva kontrolno brojanje glasačkih listića za sve sortirane grupe listića unutar jedne serije, jednog brojanja glasova za glasanje po sistemu većinskog glasa i prvog i drugog brojanja za glasanje po sistemu otvorenih lista.

Član 36. **(Kontrolno brojanje glasačkih listića)**

(1) Tim brojača, zajedno sa nadzornikom stola sa brojačima, nakon prijema kutije u kojoj se nalazi sadržaj jedne serije, treba da urade sljedeće:

- a) otvore jednu vreću sa grupom listića za jedan izborni nivo i isprazne je na prazan sto za brojanje,
- b) poredaju svežnjeve od po 25 sortiranih glasačkih listića jedan na drugi,
- c) prebroje svežnjeve od po 25 glasačkih listića i provjere slaganje dobijenog broja sa podacima sa obrasca za praćenje i kontrolu kretanja serije koje upišu timovi za sortiranje,
- d) upišu ukupan broj glasačkih listića iz vreće sa sortiranom grupom listića, na odgovarajuće obrasce za zbirne rezultate u Centru za brojanje,

- e) podatak o ukupnom broju glasačkih listića treba da upišu i u obrazac za praćenje kretanja serije, kao i u obrazac za zbirne rezultate brojanja u Centru za brojanje i kontoliraju tačnost upisanih brojeva i
- f) ponove prethodne korake za sve preostale tipove listića iz jedne serije za ostale izborne nivoe.

(2) Po završetku ispunjavanja formulara sve glasačke listiće koji nisu potrebni za sljedeći proces brojanja pakuju, posebno za svaki izborni nivo u providne plastične vreće koje seodlažu tako da ih mogu vidjeti svi prisutni.

(3) Nakon ovih aktivnosti počinje brojanje glasova, i to samo jedno brojanje ako se broji grupa glasačkih listića kojima se glasa po sistemu većinskog glasa i dva brojanja ako se radi o grupi glasačkih listića kojima se glasa po sistemu otvorenih lista.

Član 37.

(Nevažeći glasački listić za sve izborne nivoe)

Glasački listić je nevažeći:

- a) ako nije ispunjen, ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, nezavisnom kandidatu ili listi nezavisnih kandidata birač dao svoj glas;
- b) ako su dopisana imena kandidata; ili
- c) ako je označeno više od jedne političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata ili liste nezavisnih kandidata; ili
- d) ako se na osnovu oznaka, koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet; ili
- e) ako birač označi glasački listić na način drugačiji od onog koji je utvrđen u članu 5.14 stav (2) Izbornog zakona BiH.

POGLAVLJE V. BROJANJE GLASOVA U CENTRU ZA BROJANJE

Član 38.

(Sistem većinskog glasa)

(1) Prema ovom sistemu broje se glasovi za izbor: općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika, predstavnika pripadnika nacionalne manjine sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina.

(2) Glasački listić je važeći ako je birač označio kvadratić ispred imena samo jednog kandidata.

(3) Unutar jedne serije sa glasačkim listićima jedna do dvije grupe glasačkih listića broje se po sistemu većinskog glasa u zavisnosti od vrste izbora koji se provode.

Član 39.

(Procedura brojanja-sistem većinskog glasa)

(1) Pri brojanju glasova dobijenih po sistemu većinskog glasa članovi grupe za brojanje glasačkih listića moraju pratiti sljedeću proceduru:

- a) razvrstati glasačke listiće za taj nivo u posebne svežnjeve po kandidatima,
- b) napraviti poseban svežanj praznih i onih glasačkih listića koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojem kandidatu je glasač dao svoj glas i čiju će ispravnost ustanoviti nadzornik i timovi za brojanje,
- c) prebrojati glasačke listiće za svakog kandidata slažući ih u svežnjeve od po 25 i uvezati ih,
- d) ponovno prebrojati sve glasačke listiće u svežnjevima za svakog kandidata, uvezati sve svežnjeve glasačkih listića za jednog kandidata elastičnom gumicom i upisati na list papira ime kandidata i ukupan broj dobivenih glasova,
- e) tim za brojanje će provjeriti glasačke listiće koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojemu kandidatu je glasač dao svoj glas: glasački listići za koje većina iz tima za brojanje procijeni da su važeći, bit će dodani hrpi za odgovarajućega kandidata i
- f) sabrati ukupan broj važećih glasova za svakoga kandidata.

(2) Preostali nevažeći glasački listići bit će podijeljeni u dvije skupine:

- a) prazni glasački listići i
- b) glasački listići za koje tim za brojanje smatra da nisu važeći.

(3) Zajedno s timom za brojanje, nadzornik će:

- a) izbrojati listiće svake kategorije nevažećih glasačkih listića i dobiveni broj upisati u obrazac za zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje ZRG (većinski glas) za taj izborni nivo i spakovati ih u kovertu koju treba označiti na propisani način,
- b) upisati konačne rezultate brojanja glasova za svakog kandidata u obrazac za zbirne rezultate u Glavnom centru za brojanje ZRG (većinski glas) za taj izborni nivo. Ako određeni kandidat ne dobije nijedan glas, mora se upisati nula 0 pored imena tog kandidata,
- c) popuniti odgovarajući dio obrasca za praćenje kretanja serije, potpisati obrazac i upisati podatke o članovima tima za brojanje, vremenu brojanja i smjeni,
- d) spakovati prebrojane važeće glasačke listiće u providne vreće koje treba propisno označiti,
- e) unutar vreće sa prebrojanim važećim listićima stavljaju se već pripremljena koverta sa nevažećim glasačkim listićima, kopija obrasca za zbirne rezultate u Centru za brojanje i vreća se pečati i
- f) zapečaćena vreća stavlja se u kutiju, dok se ne prebroje ostale grupe listića iz iste serije.

(4) Nadzornik tima objavljuje rezultate brojanja glasova po sistemu većinskoga glasa svim prisutnim.

(5) Brojanje se mora obaviti na takav način da svaki posmatrač ima uvid u cijeli proces.

Član 40.

(Sistem otvorenih lista za sve izborne nivoe)

Prema ovom sistemu broje se glasački listići sljedećim redoslijedom:

- a) općinska vijeća, odnosno skupštine općina;
- b) Skupštinu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- c) Gradsko vijeće Grada Mostara i
- d) Skupštinu Grada Banja Luka.

Član 41.
(Važeći glasački listić)

Glasački listić je važeći ako je glasač označio kvadratić:

- a) pored naziva samo jedne političke stranke, ili koalicije ili imena jednog nezavisnog kandidata,
- b) pored imena jednog ili više kandidata unutar liste samo jedne izabrane političke stranke, ili koalicije i
- c) pored naziva jedne političke stranke, ili jedne koalicije ili kandidata (jednog ili više) unutar te odabrane političke stranke ili koalicije.

Član 42.
(Prvo brojanje glasova)

(1) Pri prvom brojanju glasova dobivenih po sistemu otvorenih lista, utvrđuje se broj glasova koji je osvojila politička stranka, koalicija, nezavisni kandidat, lista nezavisnih kandidata ili predstavnik pripadnika nacionalne manjine sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina

(2) Procedura koju provodi tim za brojanje je sljedeća:

- a) iz primljene serije sa sortiranim glasačkim listićima uzima se jedna grupa sa listićima kojima se glasalo po sistemu otvorenih lista,
- b) razvrstaju se glasački listići u posebne svežnjeve prema političkim strankama, koalicijama ili nezavisnim kandidatima,
- c) pravi se poseban svežanj praznih i onih glasačkih listića koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji ili nezavisnom kandidatu glasač dao svoj glas, čiju će ispravnost ustanoviti nadzornik sa timovima za brojanje,
- d) broje se glasački listići i slažu u svežnjeve od po 25 komada,
- e) ponovno se broje svi glasački listići u svežnjevima od po 25 komada i elastičnom gumicom uvezuju svežnjevi glasačkih listića za svakog nezavisnog kandidata, za svaku političku stranku ili koaliciju te upisuju ukupan broj glasova u svežnju na list papira zajedno s imenom određenog nezavisnog kandidata, nazivom političke stranke ili koalicije, pa taj papir stavlja na vrh određenog svežnja.

(3) Nadzornik će zajedno sa timovima za brojanje provjeriti glasačke listiće koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji ili nezavisnom kandidatu glasač dao svoj glas. Glasački listići za koje većina iz tima za brojanje procijeni da su važeći se dodaju hrpi za odgovarajućega nezavisnog kandidata, političku stranku ili koaliciju.

(4) Preostali nevažeći glasački listići bit će podijeljeni u dvije skupine:

- a) prazni glasački listići i
- b) glasački listići za koje tim za brojanje smatra da nisu važeći.

(5) Zajedno sa timom za brojanje, nadzornik će:

- a) izbrojati nevažeće glasačke listiće svake kategorije i dobiveni broj upisati u obrazac za zbirne rezultate u Centru za brojanje ZRG2 (otvorena lista) za taj izborni nivo i spakovati ih u kovertu koju treba označiti na propisani način,

- b) upisati konačne rezultate za svakog nezavisnog kandidata, političku stranku ili koaliciju na obrazac za zbirne rezultate 2 u Centru za brojanje (otvorena lista) za taj izborni nivo. Ako nezavisni kandidat, politička stranka ili koalicija ne dobije niti jedan glas, mora se upisati nula (0) uz ime tog nezavisnog kandidata, političke stranke ili koalicije,
- c) posebno zapakovati glasačke listiće za nezavisne кандидате, koji neće biti brojani u drugom krugu brojanja glasova dobivenih po sistemu otvorenih lista i
- d) važeće glasačke listiće - pripremiti za drugo brojanje glasova.

(6) Nadzornik tima objavljuje rezultate prvog brojanja glasova dobivenih prema sistemu otvorenih lista svima prisutnim.

(7) Brojanje se mora obaviti na takav način da svaki posmatrač ima uvid u cijeli proces.

Član 43. **(Drugo brojanje glasova)**

(1) Za drugo brojanje glasova za izborne nivoe za koje se glasalo po sistemu otvorenih lista rezultati se upisuju na iste obrasce za zbirne rezultate u Centru za brojanje ZRG2 (otvorena lista), na koje su već uneseni podaci o ukupnom broju glasova koje je osvojila politička stranka, koalicija, nezavisni kandidat, lista nezavisnih kandidata ili predstavnik pripadnika nacionalne manjine sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina

(2) Prilikom drugog brojanja utvrđuje se broj glasova za svakog kandidata unutar liste političke stranke ili koalicije.

(3) Brojanje glasova za svaku političku stranku i koaliciju obavlja se zasebno.

(4) Brojanje iz stava (3) ovog člana se provodi *metodom uporednog brojanja* uz korištenje Pomoćnog obrasca za brojanje. Kada svi glasovi budu prebrojani, rezultati se uzimaju iz jedne knjige pomoćnih obrazaca za brojanje i prenose u obrazac za zbirne rezultate u Centru za brojanje ZRG2 (otvorena lista). Ako kandidat nije dobio niti jedan glas, mora se upisati nula 0.

(5) Nakon ispunjavanja svih dijelova na obrascu za zbirne rezultate u Centru za brojanje ZRG2 (otvorena lista) za taj izborni nivo, nadzornik zajedno sa timovima za brojanje potpisuje se na obrazac sa zbirnim rezultatima. Nadzornik obavlja aktivnosti za glasačke listiće koji su brojani po sistemu većinskog glasa kako slijedi:

- a) popuniti odgovarajući dio obrasca za praćenje kretanja serije,
- b) spakovati važeće prebrojane glasačke listiće u providnu plastičnu vreću propisno označenu i
- c) unutar vreće sa važećim listićima stavljaju se već pripremljena koverta sa nevažećim glasačkim listićima, kopije obrasca za zbirne rezultate u Centru za brojanje ZRG2 (otvorene liste), originalne knjige pomoćnih obrazaca i vreća se pečati i stavlja u kutiju sa ostalim prebrojanim listićima.

(6) Prvo i drugo brojanje glasova dobivenih po sistemu otvorenih lista ponavljaju se za sve grupe sortiranih glasačkih listića unutar jedne serije za svaki izborni nivo za koji se glasa prema ovom sistemu, koristeći Pomoćni obrazac za brojanje i obrazac za zbirne rezultate u Centru za brojanje ZRG2 (otvorene liste) za taj izborni nivo, prema postupku iz stava (5) ovog člana.

(7) Kutija s serijom glasačkih listića šalje se u grupu za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića nakon što je postupak brojanja okončan za sve grupe glasačkih listića koje sačinjavaju seriju. Poslije toga popunjava se odgovarajući dio obrasca za praćenje kretanja serije podacima o vremenu, smjeni i timu sa brojačima koji je obavio brojanje serije. Obrazac potpisuje nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića.

(8) Originalni obrazac za praćenje kretanja serije, zajedno sa prebrojanom serijom, zapakovan u kutiju, šalje se u grupu za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića.

Član 44.

(Kompletiranje dokumentacije sa rezultatima brojanja i unos rezultata)

(1) Nakon završetka faze brojanja, formira se određeni broj dokumenata sa rezultatima prebrojanih grupa listića za određeni izborni nivo. Svi originalni obrasci za zbirne rezultate u Centru za brojanje glasova koji su se brojali po sistemu otvorenih lista i većinskom sistemu glasanja, šalju se u odjel za prijem, kontrolu, unos i potvrdu izbornih rezultata (u daljem tekstu: odjel za unos rezultata) gdje se unose rezultati brojanja glasova sa ovih obrazaca i vrši njihova konsolidacija i objedinjavanje.

(2) Nadzornik grupe za brojanje glasačkih listića prikuplja sve originalne obrasce za zbirne rezultate iz jedne serije koja je prebrojana i predaje ih nadzorniku odjela za unos rezultata.

(3) Kopije ovih obrazaca pakuju se u zapečaćene vreće sa prebrojanim glasovima jedne grupe glasačkih listića.

(4) Odjel za unos rezultata, putem posebne računarske aplikacije, unosi sve neophodne podatke o rezultatima glasanja sa obrazaca u bazu podataka za kontrolu i obradu izbornih rezultata koja je posebno urađena za ovu namjenu, u okviru odsjeka za informaciono-komunikacijske tehnologije Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH.

(5) Odjel za unos podataka, za unos na način propisan stavom (4) ovog člana, vrši dva unosa, od kojih je drugi unos kontrolni.

(6) Obrada izbornog materijala i unos podataka u Centru za brojanje vrši se po prispjeću izbornog materijala koji dostavljaju izborne komisije, a nakon toga po broju birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska u općini.

(7) Nadzornik odjela za unos rezultata obavlja sljedeće aktivnosti:

- a) prikuplja i kontroliše prijem obrazaca sa zbirnim rezultatima,
- b) organizuje rad osoblja zaduženog za unos rezultata,
- c) vodi računa da se podaci tačno unesu i provjerava njihov unos i
- d) organizuje sistem kontrole i arhiviranja obrađenih obrazaca sa zbirnim rezultatima u saradnji sa nadzornikom grupe za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića.

(8) Na osnovu objedinjenih i procesuiranih rezultata prave se izvještaji o rezultatima brojanja glasova u Centru za brojanje, koji su dostupni javnosti i posmatračima rada Centra za brojanje.

Član 45.

(Arhiviranje i odlaganje serija sa prebrojanim glasačkim listićima)

(1) Grupa za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića je završna faza u kretanju glasačkog materijala u postupku verifikacije i brojanja glasova koji se provodi u Centru za brojanje. Nakon što je jedna serija sa glasačkim listićima završila ciklus kretanja kroz pojedine dijelove procesa, potrebno je u arhivi provjeriti primljene grupe sa glasačkim listićima i prateću dokumentaciju.

(2) Kutije sa serijama sortiraju se prema vrsti serija, i to prema rastućim brojevima kombinacija za svaku grupu serija.

(3) Angažovano osoblje u grupi za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića, po timovima obavlja sljedeće poslove:

- a) preuzimanje serija sa glasačkim listićima iz faze brojanja,
- b) provjeravanje svih podataka na obrascima za praćenje kretanja serije i kontrolu,
- c) provjeravanje kompletnosti sadržaja serije i pečačenje kutije,
- d) odlaganje kutije na predviđeno mjesto u ovisnosti o tipu serije i rednom broju kutije,
- e) upisivanje neophodnih podataka u obrasce za praćenje i kontrolu kretanja serije, uključujući podatke o vremenu, smjeni i timu koji je kontrolirao i arhivirao serije prebrojanih glasačkih listića,
- f) otpremanje arhiviranih serija sa glasačkim listićima i drugog glasačkog materijala u skladište Centralne izborne komisije BiH, po nalogima i uputstvima rukovodećeg osoblja Centra i
- g) arhiviranje drugog glasačkog materijala, dokumentacije sa rezultatima glasanja i glasačkih listića koji su brojani po nalogima kontrolora izbornih rezultata.

(4) Grupa za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića vrši finalnu provjeru kompletnosti svih obrađenih obrazaca sa zbirnim rezultatima glasanja sa biračkih mjesta i Centra za brojanje koje dostavlja odjel za unos rezultata, obrazaca za praćenje kretanja serije i vrši njihovo arhiviranje. Ako je dokumentacija koja se dostavlja grupi za arhiviranje glasačkog materijala i glasačkih listića nepotpuna i ako su uočeni nedostaci, nadzornik ove grupe obavlja dodatnu kontrolu i izvještava rukovodeće osoblje Centra.

POGLAVLJE VI. OBRADA I KONTROLA IZBORNIH REZULTATA

Član 46. (Obrada izbornih rezultata)

(1) Odjel za prijem kontrolu i obradu izbornih rezultata, vrši kontrolu i objedinjava podatke sa svih originalnih obrazaca sa rezultatima sa redovnih biračkih mjesta i rezultata utvrđenih u Glavnom centru za brojanje.

(2) Izborna komisija za Lokalne izbore 2008. godine će koristiti testnu aplikaciju za unos izbornih rezultata po biračkim mjestima, koja je direktno povezana sa bazom podataka u Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Član 47. (Kontrola izbornih rezultata)

(1) Kontrola dostavljenih izbornih rezultata obavlja se na osnovu provjera tačnosti podataka koji se objedinjavaju sa obrazaca za zbirne rezultate glasanja sa svih biračkih mjesta i obrazaca za zbirne rezultate Glavnog centra za brojanje:

- a) upoređivanjem ukupnog broja potpisa iz Centralnog biračkog spiska sa ukupnim brojem glasačkih listića u glasačkim kutijama;
- b) za načelnika i gradonačelnika Grada Banja Luke-sistem većinskog glasa, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svakoga pojedinog kandidata i ukupnog broja nevažećih glasačkih listića sa ukupnim brojem izdatih glasačkih listića;
- c) za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine, Gradsko vijeće Grada Mostara i Skupštinu Brčko Distrikta BiH, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svaki politički subjekt i ukupnog broja nevažećih glasačkih listića sa ukupnim brojem izdatih glasačkih listića i
- d) za općinsko vijeće odnosno skupštinu općine, Gradsko vijeće Grada Mostara i Skupštinu Brčko Distrikta BiH-sistem otvorenih lista, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svakoga pojedinog kandidata unutar jednoga političkog subjekta sa ukupnim brojem glasova koje je osvojio taj politički subjekt u cjelini.

(2) Ako se utvrdi da su tačni podaci upisani u pogrešna polja na obrascu, kao i pogrešna sumiranja od strane predsjednika i članova biračkog odbora, zaposleni na kontroli u odjelu iz člana 6. stav (2) Uputstva o prijemu, obradi, kontroli, objavljivanju i potvrđivanju izbornih rezultata za Lokalne izbore 2008. godine, imaju ovlaštenja da izvrše i ovjere ispravku pogrešaka na obrascu.

(3) Za odstupanja, koja ukazuju na neregularnosti kod brojanja glasova od strane predsjednika i članova biračkog odbora, glavni kontrolor, odnosno zamjenik glavnog kontrolora podnosi izvještaj Centralnoj izbornoj komisiji BiH, posredstvom generalnog sekretara Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, sa zahtjevom za ponovnim brojanjem tih glasova. Centralna izborna komisija BiH na osnovu tog zahtjeva donosi odluku o ponovnom brojanju glasova.

(4) Ponovno brojanje glasova iz stava (3) ovog člana, vrši se u Glavnom centru za brojanje, a na način kako je utvrđeno u članu 5.22 stav (2) Izbornog zakona BiH.

(5) Glavni kontrolor, zamjenik glavnog kontrolora i kontrolori za obradu, unos i potvrdu rezultata glasanja su direktno odgovorni Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a uz koordinaciju vršenja svojih poslova sa direktorom i zamjenicima direktora Glavnog centra za brojanje.

Član 48 **(Ponovno prebrojavanje glasačkih listića)**

(1) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje i objavljuje izborne rezultate, nakon objedinjavanja rezultata glasanja sa redovnih biračkih mjesta i rezultata dobivenih prebrojavanjem glasova u Glavnom centru za brojanje najkasnije 20 dana nakon održavanja izbora.

(2) Nakon što su objavljeni izborni rezultati iz stava (1) ovog člana za pojedine izborne nivoe, Centralna izborna komisija BiH može naložiti ponovno prebrojavanje glasačkih listića na način utvrđen u čl. 5.30 i 5.31 Izbornog zakona BiH za pojedini izborni nivo.

POGLAVLJE VII. OBRASCI U CENTRU ZA BROJANJE

Član 49. (Vrste obrazaca)

U procesu brojanja glasova u okviru Centra za brojanje koristit će se sljedeći obrasci:

- a) Obrazac za zbirne rezultate u Centru za brojanje ZRG - većinski glas,
- b) Obrazac za zbirne rezultate u Centru za brojanje ZRG2 - otvorene liste,
- c) Pomoćni obrazac za brojanje glasova po sistemu otvorenih lista i
- d) Obrasci za kontrolu i praćenje kretanja serija sa glasačkim listićima.

Član 50. (Obrasci za zbirne rezultate)

(1) Obrasci za zbirne rezultate u Centru za brojanje (otvorene liste i većinski glas) po sadržaju odgovaraju obrascima za zbirne rezultate koji se koriste na redovnim biračkim mjestima iz član 47. stav (1) tačka d) i e) Pravilnika o načinu glasanja i brojanja glasačkih listića. Razlikuju se sljedeći dijelovi:

- a) umjesto podatka o broju potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska unosi se podatak o broju glasačkih listića prema pratećem obrascu za kontrolu kretanja serije, koji je upisan u grupi za sortiranje glasačkih listića i
- b) umjesto podatka o broju glasačkih listića u glasačkoj kutiji, unosi se podatak o broju glasačkih listića dobijen nakon kontrolnog brojanja koje je izvršeno u grupi za brojanje glasačkih listića.

(2) Ostali podaci na obrascima za zbirne rezultate istovjetni su sa podacima na obrascima za zbirne rezultate sa redovnih biračkih mjesta.

Član 51. (Obrasci za kontrolu i praćenje kretanja serija sa glasačkim listićima)

(1) Ovi obrasci služe za kontrolu i evidenciju sadržaja svake serije sa glasačkim listićima prilikom obrade serija u različitim fazama procesa brojanja i verifikacije u Centru za brojanje. Njihov sadržaj se utvrđuje posebno za svake izbore.

(2) U obrasce se upisuju podaci o brojčano-tekstualnoj oznaci serije, kategoriji glasačkih listića koji sačinjavaju seriju i tačnoj veličini i sadržaju serije. Svaki odjel i grupa u Centru za brojanje upisuju podatke o broju koverata sa glasačkim listićima, ili broju glasačkih listića prilikom prijema serije, i podatke o broju kovertata sa glasačkim listićima ili samim glasačkim listićima nakon izvršenih aktivnosti u dijelu procesa za koji su odgovorni.

(3) Osim ovih podataka, svaki nadzornik odjela i grupe nakon obrade serije i aktivnosti koje su izvršene upisuje i sljedeće podatke:

- a) podatke o datumu i vremenu obrade,
- b) podatke o timu unutar svake grupe koja je izvršila obradu,
- c) ime nadzornika odjela i grupe i njihov potpis i
- d) ostale informacije koje su bitne za obradu predmetne serije - u formi komentara.

POGLAVLJE VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 52. (Organigram)

Organigram Centra za brojanje je sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 53. (Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenom glasniku BiH», «Službenim novinama FBiH», «Službenom glasniku RS», «Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH» i web stranici Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine

Broj:01-02-2-2927/08
Sarajevo, 26.09.2008.godine

Predsjednik
Dr. Suad Arnautović

ORGANIGRAM GLAVNOG CENTRA ZA BROJANJE

